

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/133/2019
Identifikačné číslo spisu:	4114227988
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2020
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4114227988.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. X., trvale bytom v S., V. XX, zastúpeného JUDr. Alexandrom Endrödym, advokátom v Nitre, Mostná 42, proti žalovaným 1/ W. V. a 2/ U. V., obom trvale bytom v S., V. 6, 3/ X. V. a 4/ O. Q., obom trvale bytom v H. (MI), P. Don Bartolomeo n. 8, N. republika, 5/ X. C. a 6/ L. C., obom trvale bytom v S., V. 6, 7/ F. X. N., trvale bytom v M., M. XXXX/X, 8/ E. Z., 9/ E. N. Z. a 10/ U. C., všetkým trom trvale bytom v S., V. 6, 11/ IMRENT s.r.o., so sídlom v Nitre, Kocel'ova 1, 12/ H. Z. a 13/ X. Z., obom trvale bytom v S., Z. XXX/XX, 14/ X. F., trvale bytom v S., D. XX, 15/ E. V. H., trvale bytom v S. A., D. XXX/XX, 16/ E. A. C., 17/ E. X. W. a 18/ X. W., všetkým trom trvale bytom v S., Z. XX, 19/ X. Q., trvale bytom v N., W. R. XX, N. republika, 20/ V. N., trvale bytom v S., P. XX, 21/ X. X., trvale bytom v S., Q. XXX/X, 22/ E. N. R. a 23/ Q. F., obom trvale bytom v S., V. 8, 24/ E. V. R., trvale bytom v S., Za humnami XX, 25/ F. X., trvale bytom v S., V. XX, 26/ X. Q. M., trvale bytom v S., H. XXX/X, 27/ Z. M., trvale bytom v M. nad M., J. A. XXX/XX, 28/ A. X., trvale bytom v S., V. 10, 29/ Ing. X. X., trvale bytom v S., X. XXXX/XX, 30/ E. Z., trvale bytom v S., N. XXXX/XX, 31/ O. M. a 32/ W. M., obom trvale bytom v A., Z. XXXX/XX, 33/ B.M.SERVICE s.r.o., so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, Trenčianska cesta 887/52, 34/ Ing. F. X., PhD. a 35/ X. U., obom trvale bytom v S., Z. 8, 36/ W. D., trvale bytom vo W. R., X. XXX/XXX, 37/ R. M., trvale bytom v S., V. G. XXX/X, žalovaným 2/ až 7/, 9/ a 10/, 12/ až 15/, 21/ až 26/, 28/ a 29/, 31/ a 32/ a 34/ až 37/ zastúpeným žalovanou 16/, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C/208/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 7. júna 2018 sp. zn. 8Co/346/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou osobne podanou na Okresnom súde Nitra (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) 24. septembra 2014 domáhal, aby súd rozhodol, že je vlastníkom nebytového priestoru č. 34 v bytovom dome na V. ulici č. X, X a XX a Z. X a XX v S., postaveného na parcelách č. 1771 až 1774 a 1775/1,

zapísaného na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX, o výmere 63,66 m², spolu s podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a pozemkoch 6366/231548. Zároveň v žalobe uviedol, že nežalovaní vlastníci bytov ho splnomocnili na všetky právne úkony týkajúce sa usporiadania jeho vlastníctva a to U. M., N. M., W. U., A. U., MUDr. U. X., PhD., a Ing. F. V..

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 27. apríla 2017 č. k. 18C/208/2014-359 žalobu zamietol a súčasne rozhodol o trovách strán sporu tak, že žalovaným 1/ až 37/ nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 126 ods. 1, § 129 ods. 1 a § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“). Uviedol, že žaloba tak, ako bola podaná, nemôže byť podkladom pre vykonanie zmeny v zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, nakoľko žaloba o určenie vlastníckeho práva mala smerovať proti všetkým, ktorí sú ako vlastníci nehnuteľností zapísaní v katastri nehnuteľností (LV č. XXXX). Tvrdenie žalobcu, že nežalovaní vlastníci ho splnomocnili na všetky právne úkony a zastupovanie vrátane súdneho konania a nechcú byť obťažovaní touto záležitosťou, nemôže zakladať a ani nezakladá ich pasívnu legitímáciu v danej veci, keďže v spore nevystupujú (či už na strane žalobcov, alebo na strane žalovaných). Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 4Cdo 173/2006, v ktorom bola riešená otázka strán sporu v konaní o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti tak, že konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam musí zásadne prebiehať medzi všetkými zapísanými vlastníkmi v katastri nehnuteľností. Ak teda na základe rozhodnutia má prísť k zmene zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, je bezpodmienečne potrebné, aby v konaní boli stranami sporu osoby zapísané v katastri nehnuteľností ako vlastníci. Vzhľadom k tejto skutočnosti tu bol nedostatok vecnej legitímácie strán sporu v konaní (neúplný okruh strán sporu) ako dôvod, pre ktorý nemohlo byť žalobe (bez ďalšieho) vyhovené. Žalobca tiež v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, na základe akých právnych skutočností by malo byť určené jeho vlastnícke právo. Súd prvej inštancie poukázal na § 22 zákona č. 182/1993 Z. z., kde je uvedené, aké náležitosti má obsahovať Zmluva o výstavbe, vstavbe a nadstavbe domu. Žalobca udával ako titul nadobudnutia Zmluvu č. 34/03 o prevode oprávnenej držby k nebytovému priestoru, na základe ktorej bol vykonaný zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností. V konaní však nebolo preukázané, že prevádzajúca spoločnosť STS Nitra s.r.o. v čase uzavretia Zmluvy o prevode oprávnenej držby k nebytovému priestoru bola oprávnená disponovať s predmetom prevodu a to nebytovým priestorom predstavujúcim primárny predmet sporu. Súd prvej inštancie mal za to, že predmetná zmluva, aj keď je uvedená, že sa vypúšťa oprávnená držba a nahrádza sa vlastníctvom, nie je právnym titulom, na základe ktorej by mohol žalobca nadobudnúť vlastnícke právo, ak naviac priestor č. 34, ktorý bol predmetom prevodu na základe zmluvy č. 34/03 nie je identický ani s nebytovým priestorom, ktorý bol predmetom nájomnej zmluvy z 13. decembra 1999 a tento nebytový priestor nebol ku dňu podpisu zmluvy č. 34/03 ani vlastnícky vysporiadaný (protest prokurátora, odvolanie zo dňa 10. augusta 2009 - vybavenie, Katastrálny úrad v Nitre, rozhodnutie Katastrálneho úradu v Nitre, rozsudok 11S/54/2010). Ako vyplýva z LV č. XXXX, nebytový priestor č. 34 o výmere 63,66 m² nie je evidovaný na LV a teda neexistuje (právne). Keďže v danom prípade bolo zrejmé, že žalovaným žiadne trovy konania nevznikli, v záujme čo najrýchlejšieho prejednania a rozhodnutia sporu v zmysle čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“) bolo namieste nepriznanie náhrady žalovaným (bez rozčleňovania rozhodovacieho procesu do oboch v C. s. p. uzákonených fáz).

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom zo 7. júna 2018 sp. zn. 8Co/346/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny (§ 387 ods. 1 C. s. p.). Mal za to, že podanej žalobe nebolo možné vyhovieť už len z toho dôvodu, že nesmerovala voči všetkým na LV zapísaným vlastníkom bytov v predmetnom bytovom dome, v ktorom sa má označený priestor č. 34 podľa žaloby nachádzať a teda pre neúplný okruh strán sporu (účastníkov) na strane žalovaného nebolo možné žalobe vyhovieť ani v prípade, že by žalobca svoj uplatňovaný hmotnoprávny nárok v spore preukázal. To však odvolací súd neriešil, keďže ani súd prvej inštancie sa po zistení neúplného okruhu strán sporu - účastníkov na strane žalovaného nemal v bode 10. odôvodnenia otázkou dôvodnosti podanej žaloby zaoberať (teda posudzovať existenciu žalobcom uplatňovaného hmotného práva). Keďže sa odvolací súd plne stotožnil

s odôvodnením zamietnutia žaloby v bode 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku, na toto (v zmysle ust. § 387 ods. 2 C. s. p.) len poukázal, obmedzujúc sa na skonštatovanie jeho správnosti. Okruh účastníkov (dnes a už i v čase rozhodovania oboch nižších súdov strán sporu), uvedený v žalobe, je už pri porovnaní s okruhom vlastníkov všetkých bytov v predmetnom bytovom dome (v ktorom sa priestor tvoriaci predmet sporu nachádza) nesporne neúplný, v dôsledku čoho by akékoľvek súdne rozhodnutie vlastníkov nezúčastnených sporu nezaväzovalo a nebolo by preto ani listinou spôsobilou k zápisu vlastníckeho práva (nežalovaný vlastník nemôže vlastnícke právo „stratiť“ v spore, ktorého účastníkom - stranou nebol). Aj keď vlastník niekoho splnomocní na svoje zastupovanie, účastníkom - stranou sporu byť musí, nestačí, že jeho stranou je samotný zástupca (splnomocnenec), pričom súčasné zastúpenie vlastníka na druhej strane sporu (protistrany) je pre kolíziu ich záujmov neprípustné (neplatné). Existenciu žalobcom uplatňovaného práva pre neúplný okruh strán sporu (s ohľadom na okruh vlastníkov bytov v predmetnom bytovom dome) preto nebolo možné (a potrebné z tohto dôvodu) v tomto spore vecne riešiť, keďže nebola naplnená prvá nevyhnutná podmienka úplnosti okruhu strán sporu.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ C. s. p. K tejto vade uviedol, že odvolací súd bol povinný v prejednávanej veci nariadiť pojednávanie a tým, že tak nespravil, boli zásadným spôsobom porušené jeho práva (žalobcu) na spravodlivý proces. Zároveň vytýka súdu prvej inštancie, že nevykonával dôkazy, ktoré navrhol, a to výsluch svedka Ing. W. a tiež návrh spočítať všetky spoluvlastnícke podiely. Tvrdí, že nebol splnený ani jeden zákonný predpoklad, podľa ktorého súd nemusí pojednávanie nariaďovať. Navrhol preto zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

5. Žalovaný 1/ a žalovaná 16/ i ako splnomocnenkyňa ďalších žalovaných označených v záhlaví tohto uznesenia najvyššieho súdu navrhli dovolanie odmietnuť; ostatní žalovaní dovolací návrh nepodali.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) uvádza nasledovné :

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 420 C. s. p. a v § 421 ods. 1 C. s. p.

8. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v práve odcitovanom ustanovení, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávnosť procesného postupu súdu reprezentujúceho takýto zásah a c/ intenzita zásahu, ktorého dôsledkom je znemožnenie procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere, že už dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných

predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. „Procesným postupom súdu“ je faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem principiálne nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však (bez ďalšieho) rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8Cdo 56/2017).

12. Podľa názoru dovolateľa k vade uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p. došlo tým, že odvolací súd na prejednanie jeho odvolania nenariadil odvolacie pojednávanie. K tejto námietke je žiadúce uviesť, že povinnosť odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie je upravená v § 385 ods. 1 C. s. p. Na základe tohto ustanovenia je odvolací súd povinný nariadiť odvolacie pojednávanie len vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V danom prípade odvolací súd vychádzal z výsledkov dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, pričom mal evidentne (i s prihliadnutím k povahe toho dôvodu použitého súdom prvej inštancie, ktorý aj odvolací súd považoval za rozhodujúci) za to, že dokazovanie nebolo potrebné doplniť, ani zopakovať. Žalobca pritom podal odvolanie vo veci vykazujúcej znaky bežného súkromnoprávneho sporu, ktorej prejednanie na pojednávaní odvolacieho súdu nevyžadoval žiaden verejný záujem. Odvolací súd bol preto oprávnený prejsť odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania a jeho postup bol v súlade § 385 ods. 1 C. s. p. Postupom súladným so zákonom potom samozrejme nemohlo dôjsť k procesnej vade zmätočnosti namietanej dovolaním a uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p.

13. Pokiaľ dovolateľ vytýkal nevykonanie výsluchu a niektoré nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, dovolací súd uvádza, že nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017).

14. Najvyššiemu súdu preto neostávalo iné, než dospieť k záveru, že dovolanie žalobcu založené na tvrdení vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je opodstatnené a preto ani prípustné (keďže v prípadoch dovolaní opieraných o úpravu z ust. § 420 C. s. p. idú prípustnosť a dôvodnosť dovolania takpovediac „ruku v ruku“ a medzi dôvodnosť a prípustnosť, resp. naopak nedôvodnosť a neprípustnosť možno vložiť praktické znamienko rovnosti). Preto dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.